

پچشنبه — ۲۴ کانون ثانی ۱۳۴۰

برنجی سنه — نومرو ۷

آبونه شرائطی :
سنه لکي ۲۵۰ ،
آلتي آيلتي ۱۲۵
فوق العاده نسخہ لک
ایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر ،

مجموعه من هیئتتجه
طبعی تدریب ایدلمه
آثار اعاده ایملز.

ملی تحریک

اداره خانه : باب
حالی چاده سنده
وقت مطبعه سنه
متصل گوشه
باشنده نومرو ۱
صاحب و مدیر
مستولی محمد سیح

ادریه پسر کونره بر حیفار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، فنی ، مصور مجموعه در

« فرید ریخ کیزه » (توارخ آل عثمان ، توارخ نسل آل عثمان ، تارخ آل عثمان ، کتاب توارخ سلاطین آل عثمان) نامری آئنده موجود متعدد اثرلرک بر اصله راجع اولدیفنی « عثمانی تاریخنه حائد اطلاعات » مجموعہ سنک ۳-۲ نجی جزئنده یازدیفنی بر مقاله ایله اثبات ایتمش، عین سنه نیک یورطیسندده بو اثرک اوروداده موجود نسخهلرله مقایسلی برصورتده متنی نشر ایله مشدر . طاش باصمه حالده منتشر نسخبه سطحی برنظر عطف ایدر ایسه ک اثرک نه قدر امکانشراق داخلنده انتشار ایتدیرمکه چالیشلدیفنی آ کلاشیلیلیبر . ارتق بوندن صوکره عثمانی تاریخیلیرینده بو مطبوع نسخبه استانبولدهکی توارخ آل عثمان لرک مقایسلی تحولات جدولی علاوه ایتکدن باشقه بر وظیفه ترتب ایدمن .

ایشته برمناسبتله بزده عین اثرک مأخذلری ، اتمام تاریخی ومؤلفی آراشدیرمجفر . مؤلفک اسمنه آئرنده تصادف ایدرمدیکنر بوتاریخنک بوتون نسخهلرنده اثرک باشندهکی ایضاحاندن وانحاً آ کلاورز که یازید وقایع دورندن دها اولکی زمانلرده تاریخی اثرلر تألیف اولونمشدر ، که آدی مجهول مؤلف « هر برنی بر توارخنک بولوب وجمع ایدوب » اثرنی تحریر ایتدیکنی آ کلامتسیله کندیرسندن اول یازیلی اثرلر موجود اولدیفنی آ کلاتیور . بویازیلی اثرلرک موجودیتنی شیمدیک بویضاحاندن آ کلامقله برابر بو معلومات یالکیز بر بیلکدن عبارت قالمش اولوبور . بناء علیه کرک بو اثرلر کرک دیگر اسکی وثائق میدنه جیمایجی توارخ آل عثمانک مأخذلری یازیلی اثرلرک هانکیسندن آلدیفنی صراحه آ کلاشیلامیه جقدر . اگر مؤلف بو جهتلری اهل ایتیمش اولسه ایدی اووقت بونلری آراشدیرمغه هیچ محل قالمه حق ایدی .

بو کتابک مأخذلری ایکی قسمه آیره یلیز : بری یازیلی اثرلر ، دیگریده ذی حیات ناقللردر ، که بونلرده وقعه لرک شاهدلرندن عبارتدر . مؤلف آئرنده [مثلاً تارخ عثمانی انجمنده کی نسخه ده ص : ۸ ، ۱۳] یازیلی منبعلری ذکر ایتک ایچین « اما بعضیلر ایدر » شویله روایت اولونورک ، راویلر شویله روایت ایدرلر کیم ، طرزدنکی عبارده لرله ایضاح ایتکده در .

دیگر نوع مأخذلری دها واضح جله لرله اکلامقده زه که بونلر یک مهم اولدیفندن هپسینی یکان یکان ذکر ایده جکیز . بوضوئرله مؤلفک یاشادینی زمانلر و دیگر خصوصات براز تنور ایده جکدر .

« توارخ آل عثمان » لر

حقندہ

— ۲ —

« توارخ آل عثمان » لر کرک مأخذلری وکرک مندرجاتی اعتباریلہ یک زیاده شایان تدقیق ایسه ده استانبول کتبخانه لرده متعدد نسخهلری موجود اولدیفنی حالده مع التأسف هیچ بر تورک تاریخی منتسبی طرفندن تدقیق اولوناماش ، حتی بوتون نسخهلرک یکدیگرندن آری مستقل بر اثر اولدیفنی ذهابنه دوشولمشدی . نهایت سابق استانبول دارالفنون مدرسلرندن (شہ لینگ) عرض ایتدیکنر نقطه ی تماس ایدیور و دیورکه : « طبیعت بر شعر مجموعہ ییدر ؛ ذکاوتی ممکن دکل آکلاماز ؛ چونکه اسرار انکیز Mystherieux برشکلده یازلشدر . فقط بویازیلرک معناسنی اکلامایه مقتدر اوله ییدق ، بحیفه لری نفیس بر سرابه بکزمین اشعر مجموعہ سنه (روح) ک بتون برداستانی باشند باشه او قویه بیله جکدک ؛ اوروح که دائماً کندینی آرایور ، اوروح که دوروب دیکله نمندن کندینه قاجور .. »

شرق لایموت شاعری (مولانا) ده ؛ درونی بیلکندنکی حقیقته فصل ایشدیکنی شواکی مصرعه افاده ایتکده در :

یک محمد مردانه مستانه بکردیم

تا علم برادریم بر معلوم رسیدیم

« مست .. فقط مردجه بر حله ایتدک ؛ علمی وردک ، معلومه آیردک ! » ایشته صنعتک سری بو (حله) ددر . عریلرک شرک جز نامنه اسم و برمک ایچون بومعنوی اختلاجلری آکلامق اوزره « صرعه » کلمسندن « مصرع » اصطلاحنی چیقارملری یک معنادارد . روح دزدن سرعله یکن الهام بریلرینک صاحب لردق باقلا یه بیلیمک ایچون بوتون قدرتمزله اونلرک اوسته آتیمق لازم . بپوک روحارده کی بدیعی حساس وهیجانلر عاصی بر ییلدیرمدر ؛ اونلر آنجق « حدس » ک قوت وجاذبه سنه تسلیم نفس ایدرلر .

حسن علی

یکن نسخه مزده کی مصاحبه ک ایلمک ستونک اوننجی سطرندکی « ضور » کلمسی « ضور » و ایکینی ستونک ۱۱ نجی سطرندکی « درمیاندن » کلمسی « روحیاندن » و عینی ستونک نهایتدن اوینجی سطر « احساسیه مزج ایدمک الخ .. » شکنده اوله جقدر . تصحیح و عرض اعتذار ایدیز . ۲۰۲

فوطو : محمد مسیح

سفر آباد زمیم ...

مستانه پورور ، شولچه فرمان ایله ناکام .
پر نشته او شاعرینه ، دستنده مجهر ،
برمدحیه ابداع ایله ، خنکاری ابتکار :
ایتمش کبیرد نغمه سی بلبلی تسخیر .
زندانه غزلرله ایدوب کلری تسخیر
چاقینجه کز ، لحظه ده بیک وعده نکه یان !
برخاطره در شمدی اوکون ، شمدی اودوران !...

*

قونینده پوزر شوق ایله سندالار اوصولجه ،
آهولره یلیازه آچار دالار اوصولجه .!

۱۵ کانون ثانی ۳۵۰ محمد مسیح

قونینده پوزر شوق ایله سندالار اوصولجه ،
آهولره یلیازه آچار دالار اوصولجه ؛
روزکارلر اسر نشته لی ، خویلار ایلندن .
شرق بوکوموش خارملی یکتا کوزه لندن ،
چکش نه قدر ، شان دولو تازیخی مصالیر ؛
الآن دها قصرنده ندیمک سستی چاغلار !
دوشنده بیاض جبه کز صانکه او شاعر ،
اشعاری کوکلرده پریر کبی طائر ،
بیک برکوزک سحرینی خاقانه سویلر ،
شن لاله لک عشقنی سلطاننه سویلر !
دیگر اونی برخیلی ، کولر یوزلی شهناش

بر دوره عائددر . تواریخ آل عثمان صاحبی مذکور محللرک
شلمه سنک سبیلرینی ایضاح ایتدکن صوکره ۵ - ۶ - نظر
ایچنده (ص ۸) و بعضلر ایدرلرکم ، شولیه روایت ایدرلرکم ،
راویلر روایت ایدرلرکم ، کی گله لری تکرار ایتهمی بر درویشک
تخته قیلتنجه بر طاقم خارقه لده بولونهمی روایتی ده عین متبعدن
آلدیغنی کوستر مکده در .

بونی متعاقب صحیفه لده (ص ۱۱) عنان بکک مقبره سی
ایضاح ایدرکن و اما بعضلر ایدر ، گله نده ک یازیلی متبعله
عائد اولدیغنی قبول ایتک ایجاب ایدر . نتکم (ص ۱۳) - لیمان
باشانک روم ایلییه سرویندن بحث اولونورکن و راویلر شولیه
روایت ایدرلرکم ، جمله سی ده عین منابعه اسناد ایتک ضروریدر ،

آدی مجهول مؤلف کتابک دها اشاعی قسملرنده نقل
ایتدیکی بعض وقایعک شاهدلرینی ازان ایتمکده در . مؤلفک
ایک دفعه کوزیه کورمش ذواتدن روائی [بره سلاو ، طاش
باصمه طینی ، ۱۹۲۲ ، ص ۹ ، تاریخ عثمانی انجمنی نسخه سی
ص ۷] اثرک باش طرفلرنده ازینک ایله استانبول ارمسده کی
مسافه لک و شلمه ، سنک سینی و اول زماندن قلش و اول
زمانی کورمش ، ذواتدن منقول اولدیغنی ذکر ایتیه یله باشلا بور .
یالکز دها اشاعیلده فضله تور ایده چی وجهله مؤلفک یاسادینی
زمانی نظر و اعتباره آلیرسق عثمان بکک دورنی کوزیه کورمش
بر ذات ایله بولوشه ییلهمه سی امکان خارچنده در . بناء علیه مؤلفک
اول زمانی کورمش ادملر ، دیدیکی هر حالده دها مؤخر

متصرفانه :

غزل

مظاهر ظاهری اظهار ایچوندر
سراڻ قدرتی اصدار ایچوندر
بو رؤیت حائل وحدت اولوری
سرایا عکس پرتویار ایچوندر
گورور هریشی حق اهل حقیقت
بو کثرت دائمایا ایچوندر
نشیمنگاه هجراندر بو عالم
که آه و زارلر بر یار ایچوندر
درو دیوار عالم بیلش اول که
ان الحقی گولری بر دار ایچوندر
ده تیری ان تری بی دلانه
بو هجران وصلت دلدار ایچوندر
مقام کبریا درگاه رحمت
گنجلر شوق استغفار ایچوندر

شیخ حسین سهراردی

واققلری تصریح ایدلمه شد. نهایت (ص ۵۶) ده دوؤمه مصطفی و قعده سی، ذکر اولونورکن « پس اول زمانیه ایرشمن لردنکه امیر حضرتندن روایت ایدرلر، دنیلمه سنی متعاقب ینه یدی صحیفه لقی و قعده لری منبئی تصریح سر بر صورتده تکیلمش » (ص ۶۴) ده ده « راولر شویله روایت ایدرلرک » دیه بر عباره یازلمشدر. بو ایضاحندن مؤلف اترک بو طرقلری تحریر ایچین بالکنز مشاهدله دکل هر حالده یازیلی منبعلرده مراجعت ایتدیکی آکلاشیلیور. لکن مؤلفک بو جهتلری « بعض تواریخ شویله روایت ایدرلرک » طرزنده تصریح ایتمه سی ایجاب ایدرکن « راولر » که سنک استعمالی برآزمهم اولوبور ایسه ده کتابک باشنده یازیلی منبعلره مراجعت ایدلدیکی واضحاً ایضاح ایدلدیکی که مشخص ناقللرده تصریح ایدلکیندن « روایت ایدرلرک » بوللو کله یازیلی منبعلره اسناد ایدلک ایجاب ایدر. فقط بوکار غماً بعض برلرده کی بوکی مهم کله لرک هانکی نوع مأخذله عائد اولدیغی قطعیله کسیدریمک ممکن دکدر .

یوتون بو ایضاحلندن سوکره اسکی عثمانی تاریخیچیلری آره سنده مأخذلرندن عیناً عباره لرلر کتابدن عیناً نقل ایدلش اولاییلر. نظرندن دور طوتمایلدیر. بناء علیه جانی مأخذلر حقندن کی تصریح غماً یوتون عباره لرلر کتابدن عیناً نقل ایدلش اولاییلر. فقط قطعی برصورتده بو مأخذ میدان چقیجه قدر بو اجمال بک ضعیفدر .

صهی نانی

بوندن سوکره کان صحیفه لرده آرتق بوکی کله لره تصادف ایدله بوب صیرایله و قعده لر ذکر ایدلمشدر، که هیچ شبهه و قعده بو و قعده لری تماماً یازیلی مأخذلردن مقتبسدر .

مؤلفک اصل اغزندن نقل ایتدیکی روایت تیمورک آنادولوی استیلا سنده سیواسی محاصره سی نقل اولونورکن (ص ۳۲) « اول زمانده قلعه ده اولان کمنلر روایت ایدرلرکیم » دیه رک و قعده نک شاهده یی ذکر ایتکده در مؤلفک مراد ثانی دورلرنده یاشادیغی فرض ایتسه ک بو دوده بیلدیزم یازید زمانی کوزن ذوات ایله بولوشمی بلساب دوفری اولاییلر. آدی مجهول مؤلف سیواس قلعه سنده کی محصوریندن برینک اغزندن نقل ایتدیکی بورواستدن سوکره بعض وقاییده مشخص ناقللردن نقل ایتدیکی تصریح ایتمه سی دیگر و قعده لرده تماماً اغزندن دکل یازیلی منبعلردن اقتباس ایدلدیکی استدلال اولونه بیلیر .

بورادن آشایغیده کی وقایعک آره لرنده بوکی مشاهدله تصادف ایدله مکده در. لکن مؤلف جانی ناقلری دائماً تصریح ایتدیکی کی بمصاد « روایت ایدرلرک » کی برآزمهم وهانکی نوع مأخذلره عائد اولدیغی قطعیله کسیدریمه یی افاده لر یازمشدر .

بو مشخص ناقللره یازید دورندن اعتباراً تصادف ایتکده، زه نته کم ینه عین دورده بیلدیرمک تیمورایله محاربه سی ذکر ایدیلرکن « اول زماندن قالان یکجیریلر ایدرلر » دینه رک ایکنجی برقلده بولونیلیور (تاریخ عثمانی انجمنده کی نسخه ص ۳۶، فریدرخ کیزه نک طبع ایتدیکی نسخه ص ۳۶) .

اترک بو طرقلرنده مؤلفک جانی ناقللردن بک چوق استفاده ایتدیکی متعدد برلرده ناقللرک تصریحله آکلاشیلیور. [تاریخ عثمانی انجمنی نسخه سی ص ۴۲] ده « اول زمانه ایرشمن ادمیلر شویله روایت ایتدیلرک » دینلیدیکی که عین صحیفه نک آشایغینده « اما بعضلر ایدرلر » و درت بش سطر آشایغیده ده راولر ایدرلرک، کی کله لره تصادف ایدله سی مؤلفک بورالرده مشخص ناقللردن خلیجه استفاده ایتدیکی کوسر مکده در . کتابک بورالرنده « روایت ایدرلرک » طرزنده کی کله لرک صیق صیق تکرار ایدله سی [مثلا ص ۴۲، ۴۳، ۴۵، ۴۷] بمصاده مشخص ناقلک تصریح اولونومه سی آدی مجهول مؤلفک بو و قعده لره نقلده هر حالده جانی وثیقه لره مراجعت ایتدیکی استدلال ایتدیرمکده در .

بوندن سوکره ۷-۸ صحیفه قدر و قعده لری صیرایله یازلمش